

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József főherceg-ut.) 4. Telefon: 151. — Sürgőny cím: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona kiadása a rotációs nyomás. Megjelenik a pénteki reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. — Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucur. Restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —

49-ik évfolyam, 179. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. augusztus 11

Ujabb nyelvrendelet

Nemcsak a jó példa ragadós: a rossz még ragadósabb. Erre vall az a tény is, hogy az autonóm monopoligazgatóság a jelek szerint követni kívánja az ugyancsak autonóm CFR vezérigazgatóságának módszereit és nyelvi tanfolyamokra vezényli trafik-elárúsítóit, akiket persze nyelvvizsgákra is rendel, hogy meggyőződjék előmenetelükről a nyelvi tudományok titkai terén.

A monopoligazgatóság figyelemreméltó nyelvi tanfolyamai sok mindent eszünkbe juttatnak, amelyek, — úgy látszik, — speciálisan az autonóm kereskedelmi vállalatok jellegzeteségei. Az utóbbi években egyre gyakrabban merülnek fel olyan jelenségek, úgy a CFR, mint a monopol vezérigazgatóságainál, amelyek joggal engedik sejtetni azt, hogy ezek a vállalkozások külön kis államoknak képzelik magukat az államtest keretei között és különböző hatalmi gesztusokat engednek meg maguknak a saját hatáskörükben.

A monopoligazgatóság aktuális rendelkezéseinél maradva, úgy véljük, hogy az ország valamennyi kártya-, bélyeg- és dohányfogyasztója egyetért abban, hogy az autonóm monopol-intézmény első sorban is és kizárólag kereskedelmi vállalat. Mint ilyen, arra kell tehát törekedjék, hogy elsőrangú árut és azt is minél olcsóbban juttasson fogyasztóihoz. Ezt a célt a maga kereskedelmi hálózatával próbálja elérni, amelynek végső széléin ott dolgozik a trafikosok, a dohánytözsdekek sokszázezernyi családra rugó hadserege. A trafikosok azonban nem alkalmazottai a monopolnak, hanem bizományosai, akik készpénzért árut vesznek, hogy azt minimális haszonnal adják tovább. A dohánytözsdek tehát inkább vevői a monopolnak, mint elárúsítói: mert hiszen melyik trafikosnak ad hitelbe játék-kártyát, bélyeget, dohányárut a monopol...? Ebben a situációban kissé furcsán hat, ha megmondjuk, hogy az eladó a maga vevőivel szemben különféle nyelvi igényekkel lép fel, őket vizsgára rendeli, amelyeken — látnuk a CFR esetében, — nemcsak átmenni, de — elbukni is lehet. A CFR esetében kiderült, hogy ez a bukás egyet jelenthet az állás elvesztésével és így jogosnak látszik az aggodalom, hogy a példát teljes egészében szándékozik követni a monopoligazgatóság is. Ha valóban erre gondolnánk, úgy kétségtelen, hogy ez a trafik-nyelvvizsga újabb párezer kisebbségi magyar és német család eddigi egzisztenciájának romlását eredményezi.

Úgy véljük, hogy amikor minden trafikengedéllyel rendelkező tőzsdetulajdonos csakis abból a kevés jövedelemből él, amit a trafik jövedelmez neki, mindegyikük azon van, hogy minél nagyobb forgalmat bonyolítson le. Ebből pedig önként következik, hogy ha saját maga nem beszél románul, a román vevői kiszolgálására egy külön alkalmazottat tart. A trafikosokat tehát hiábavaló fáradság ilyen uton oktatni, vagy rászorítani arra, hogy nyelvtanokat magoljanak. Am ha a monopoligazgatóság valóban annyira szívén viseli a trafikosok és a forgalom fokozásának ügyét, mint amennyire mutatja, tudunk mi a nyelv-rendeleteknél, a vizsgák két-élű és főlegleges torturáinál sokkal célravezetőbb és egyszerűbb módokat is. Például: javítsák meg a dohányárúk minőségét. Vagy szállítsák le az olcsóbb füstölőnivalók árait, hogy szegényember is áldozhasson a nikotinszen-
Meglátják, így a trafikok forgalma meg fog és a monopol sem jár rossz-
akárhogy is vesszük: gaz-
akat csakis gazdasági ter-
reális intézkedésekkel lehet
ság minduntalan rosszul
jó gazdaságpolitikára

Franciaország katonai intézkedéseket hajtott végre a német határon

**Megerősítették a helyőrségeket -- Harcias hangulat Párisban --
A négyhatalmi szerződés felbontását követeli egy francia lap --
Hitler megszegte Mussolininek tett ígérését**

Különleges rendőrség Ausztriában a Hitleristák ellen

Párisból jelentik: Franciaország felülnő katonai intézkedéseket hajtott végre keleti határan több helyőrséget megerősített s

a rajnai hidőket katonai ellenőrzés alá helyezte.

A katonai határvédelmi intézkedések körül különösen az kelt felülnést, amelyet Kemptsbe rendelt francia különítmény kapott. Az utasítás úgy szól, hogy **főleg azt a vízművet védelmezzék meg, amelyet Lebrun elnök a múlt esztendőben felavatott.**

A közvéleményre erős hatást tesz az, hogy a francia határvédelmi intézkedéseket ezúttal nemcsak hogy nem titkolják, hanem

félhivatalos közleményben tárják nyilvánosságra.

Az a vélemény uralkodik, hogy a francia kormány ezzel a lépésével jelezte, hogy **figyelmét fokozott mértékben fordítja ismét a keleti határ felé.** Bizonyosra veszik, hogy rövidesen ebben az ügyben külpolitikai nyilatkozatok is fognak illetékes oldalról, valószínűleg *Daladier* miniszterelnöktől, vagy *Paul-Bencour* külügyminisztertől elhangzani.

Általában a hangulat Párisban mind har-

ciasabb, úgyhogy a német—osztrák—viszony további kiélesedése esetén előreláthatólag a francia—német—viszony is erősen kiélesedik.

Bázelből jelentik: Itt is nagy figyelmet keltenek azok a hírek, amelyek szerint a francia kormány tegnapi intézkedésével megszaportotta a német határ közelében levő helyőrségeinek számát. Ideérkezett hírek szerint a franciák azzal magyarázzák a Németország felé eső határnak katonasággal sűrűbb megszállását, hogy **távol kell tartani azokat az emeket, akik az éj védelme alatt átkelnek és szűrik az elszászi sztraj-mogalmat.** Hüningben, amely a badeni parton levő Weil községgel van szemközt, egy vadászszázadot helyeztek el. Amelyet Mühlhausenből vezényeltek oda. A francia katonákat a badeni és a francia párt közötti közlekedést lebonyolító vasúti és hajóhid közvetlen közelében helyezték el. Krimsnél főleg a nagy erőfejlesztési telepet kell az új helyőrségnek védenie. Az eddig említett helységeken kívül

Neuenburg is kapott helyőrséget, amelynek hír szerint a Mühlhausen—Neuenburg vasutvonal védelmét tették feladatává.

Ujból kiéleződtek az osztrák—német ellentétek

Párisból jelentik: Az Echo de Paris a négyes-szerződés felbontását követeli. A német—osztrák ellentét kérdésében, — írja a lap — Franciaország sem Angliára, sem Olaszországra nem számíthat.

Az első teendő a négyes-szerződés felbontása.

Bebizonyosodott, hogy a négy hatalom együttműködése a béke érdekében csak tréfa. Nyilvánvaló, hogy Mussolini egyáltalán nem kíméli Franciaországot. Nem lehet tehát többé olyan ábrándokban ringatni magunkat, mintha a négyes-szerződés a francia—olasz közeledés ügyét szolgálná.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezője úgy értesül, hogy

az osztrák kormány engedélyt kért az angol, francia és olasz kormánytól, hogy nyolcezer főnyi különleges rendőrséget szervezhessen a terroristamerényetek megakadályozására.

Mind a három kormány hajlandónak nyilatkozott a kérelem teljesítésére, azzal a feltétellel, hogy **a rendőrokat csak korlátozott időre szabad toborozni,** hogy továbbá a hadügyminiszterium alá tartozzanak, katonai fegyver és szabályzatok alá essenek és hogy végül a békeszerződésben az osztrák hadsereg számára megállapított harmincezer főnyi létszámot nem szabad túllépni. Mivel az osztrák hadsereg jelenlegi létszáma huszonkétezer fő, a nyolcezer főnyi különleges rendőrség ezt a határt nem haladja túl. Ugyancsak megkérdezték a kisantantot és Lengyelországot, mint a békeszerződés aláíróit

is: az eddig innen beérkezett válaszok szintén kedvezők.

Klagenfurtból jelentik: Schumy belügyminiszter itteni villájában az éjszaka folyamán feltünetést keltő betörés történt. Mióta Schumy minisztert meghívták a Dollfuss-kormányba, a villában csak feleségének szülei és a házmester lakik. Csütörtökön reggel a villa lakói észrevették, hogy a miniszter lakrészeinek ajtaja fel van törve. Azonnal értesítették a rendőrséget, amely

a helyszíntre kiszállva megállapította, hogy a betörők a lakásban lévő értéktárgyakat, ékszert, sőt készpénzt is érintetlenül hagyták, ellenben szemmel láthatóan teljesen átkutatták a miniszter íróasztalát.

A rendőrség szerint semmi kétség sincs az iránt, hogy a betörők bizonyos dolgot kerestek.

Ez nem lehetett semmi más, mint valamilyen politikailag felhasználható akta.

A rendőrség teljes erővel folytatja a nyomozást a különös betörés ügyében. Ausztriában mindenki bizonyosra veszi, hogy **a betörést csak horogkeresztesek követhették el, akik a belügyminiszter ellen adatokat akartak szerezni, vagy titkos intézkedéseit megtudni.**

Bécsből jelentik: Theo Habicht birodalmi gyűlési képviselő, aki Hitler ausztriai megbízottja volt és később kiutasították, tegnap a müncheni rádióban „Ausztria, Németország és Európa” címmel előadást tartott. Több bécsi lap ugyilátszik meghallgatta ezt a rádióelőadást, hogy megállapíthassa, vajjon a birodalmi kormánynak az osztrák kormány képviselő-

lője előtt tett ígéretét után

gondoskodtak a Habicht rádióelőadásának elmaradásáról.

A Reichspost most „Mussolini Közbenjárása a birodalmi kormányról. — Az eredmény: fokozott rádióvizsgálat” címmel szenzációs feltárlásban közli, hogy a programon szereplő rádióelőadást megtartották, sőt Habicht tegnapi előadása élességben minden eddig felülmúlt. Habicht az osztrák kormány tagjait **terroristáknak nevezte, az osztrák kísérő-rendőröket a Rajna-vidéken 14 esztendővel ezelőtt működött „szeparatista hordákkal” hasonlította össze, végül új választást követelt.** A Reichspost az előadás ismertetése után a következő kijelentéseket teszi:

— Még ha tartózkodóan ítélte is meg valaki a birodalmi kormány jóindulatát, azt senki sem hitte, hogy

ünnepélyes ígéretét már három nap múlva megszegi.

Az eset annál is súlyosabb, mert a birodalmi kormány ígéretét már **vasárnap adta Mussolininak, tehát három napi ideje volt re, hogy cenzurdzza Habicht beszédét és előre tulhatta, hogy Európa erre a rádióelőadásra még inkább fog ügyelni, mint az összes eddigiekre.** A konfliktus, amely hétfőn kritikuskak, kedden pedig csaknem elismultnak látszott, **jobban kiéleződött, mint valaha.**

A Marzescu-törvény alapján

pénteken kerülnek a bíróság elé a letartóztatott aradi kommunisták

Az aradi állambiztonsági rendőrség vasárnapról hétfőre virradó éjjel kommunista társaságot leplezett le, amely három kiskorú egyénből és három férfiből állott. A kommunista csoportot hétfőn átkísérték az aradi ügyészségre, ahonnan azonban visszakisérték őket az aradi rendőrségre, a nyomozás kiegészítése végett. A vizsgálatot az aradi állambiztonsági rendőrség csütörtökre befejezte és a hat kommunista vádlottat csütörtökön újból átszállították az aradi ügyészségre.

A hat letartóztatott kommunistát beutalták az aradi ügyészség fogházába és ügyüket a Marzescu-féle rendtörvény alapján gyorsított eljárással letárgyalni. Főtárgyalásukat már pénteken délelőtt tartják meg. Ha valamelyes előre nem látott akadály felmerülne, akkor szombaton tárgyalja a büntügyet a törvényszék.

A tolmács

Irta: AMADEO SYLVESTRI.

A tengerparti szálloda báriában találkozták először. Gino Martini cocktailt ivott és unottan nézte a bár nemzetközi társaságát. A leány a széles székesült és egy nyurga angol állt mellette. Halkan beszélgettek, azután a leány leugrott a magas székről és az angolnál elindult a teniszpályák felé. Másnap a leány egyedül jött a reggelizéshez. Harmadnap a tengerben találkoztak Ginoval. Az apály elsodorta a nagy gummilabdát, amellyel a leány játszott és Gino visszahozta. Ettől kezdve naponta találkoztak.

A leány csak angolul beszélt, a fiú csak olaszul. Kezdetben remekül mulattak azon, hogy csak az arcjátékból, hangsúlyozásból, egyes szótárból kiragadott és lehetetlenül hangsúlyozott szavakból sejtették, hogy mit akarnak egymásnak mondani. Gino egészen komolyan kezdett beleszeretni a szép angol leányba, aki magáról csak annyit tudott vele megértetni, hogy Daisy a neve.

Egy reggel Gino korábban ment le a tengerhez, mint rendszerint szoktak s ott egy borzashajú ifjával találkozott. Gino azonnal felismerte a napbarnított ifjú kiejtésén, hogy szép szülővárosának a szülőltje, nápolyi. Együtt usztak ki a hullámtorlaszokon túl s amikor visszatértek a partra sütkérezni, Gino már mindent tudott. Az új ismerős elmondta, hogy elszegényedett nápolyi uricsalád sarja. A neve Baldissera Ugo. Most állás nélkül lévén, a tengerparton ismeretségre vadászott, hogy mint titkár, ügynök, vagy bármi, kenyeret és chiantit kereshessen, hogy megmentse magát az éhhaláltól. Angolul úgy beszélt, mint az anyanyelvén, mert öt évig élt Londonban. Gino öt perc alatt meggyeztetett vele. Mint barátját mutatja be Daisynek s megtizeti az együttes ebédek, vacsorák, kirándulások költségeit. Ugo viszont tolmá-

Megkezdődött a gödöllői cserkész-tábor feloszlása

Sulyos szerencsétlenség a gödöllői országúton — Érdekes csere a bucsuzásnál — Hatalmas hőség Budapestén

Gödöllőről jelentik: A kormányzó a királyi kastélyban garden-partit rendezett, amelyen részt vett a jamboree parancsnoksága, valamint a nemzetközi cserkészkongresszus valamennyi résztvevője. A gödöllői országúton lévő ugynevezett „hajtúkanyarnál”, — így nevezik az országút egyik veszedelmes fordulóját, — baleset történt. Egy teherautó az árokba fordult és hat utasa súlyosan megsebesült.

A tábor feloszlása már tegnap kezdetét vette. Először a csehek, majd a jugoszlávok, utóbb az irakiak távoztak el, míg ma 500 svájci cserkész hagyta el Magyarországot. Az elutazásnál a távozókat gróf Te-

lekyc bucsuztatta s a bucsuzás során érdekes és kedves cserét bonyolított le egyik svájci fiúval, akitől egy sapkát kapott cserébe szépen kicirkalmazott autogrammjáért.

Egyébként a magyar fővárosban már a mai napon is óriási hőség volt, s a meteorológusok jelentése szerint, a hőség szombatra tropusi jelleget ölt. Már a délelőtti órákban 29 fokot mutattak a hőmérők, az ország keleti és déli vidékein délelőtt 30 fokot mértek. A délután folyamán a fővárosban is elérte a hőmérséklet a 35 fok Celsius. Szombatra a meteorológusok 40 fokos hőséget jósolnak.

Készül a háború Kubában

Roosevelt izgalmas szócátája Kuba washingtoni követével — Machado szembeszáll az Egyesült-Államokkal

Newyorkból jelentik: Az Associated Press havannai jelentése szerint Wallace, az Egyesült Államok nagykövete az ostromállapot kihirdetése után tüstént felkereste Ferrara külügyminisztert, hogy tájékoztódjék a rendelet okairól. Érdeklődött, vajjon Machado elnök azért rendelte-e el az ostromállapotot, mert le akar mondani és biztosítani kívánja a rend fenntartását, vagy azért, hogy az elnöki hatalmat katonai erővel is megtartsa.

Az esti órákban az egész várost katonaság szállta meg. Válaszul a hétfői vérontásra, a városban szerdán a kormányellenes elemek több rendőrt meggyilkoltak. A spanyol nagykövet az elnöknel tiltakozott három spanyol állampolgár meggyilkolása és sok spanyol állampolgár letartóztatása miatt.

Washingtonból jelentik: Az USA kubai nagykövete nyilatkozatot adott, amely szerint a követ reméli, hogy az Egyesült-Államok fegyveres beavatkozása nélkül is sikerül majd Machadot lemondásra bírni. Az USA kormánya azonban — amint a tények mutatják — a követ nyilatkozata ellenére is számol a háború lehetőségével. 1800 tengerészkatona és

három cirkáló indulásra készen áll. Az Egyesült-Államokban remélik, hogy ha a csatahajók megjelennek a kubai vizeken, abban az esetben rögtön véget ér Machado uralma. Rooseveltnek ma izgalmas megbeszélései voltak Kuba washingtoni követével, aki az elnök előtt azt fejtegette, hogy minden baj forrása a kubai amerikai követ magatartása, akinek tapintatlansága a helyzetet elmérgesztette.

Roosevelt erre haragosan felcsattant és kijelentette, hogy vegye mindenki tudomásul, hogy az USA kubai nagykövete mindenben az ő — Roosevelt — személyes utasításai szerint járt el.

Pittmann demokrata szenátor, az USA külügyi bizottságának elnöke, aki most tért vissza a londoni konferenciáról nyilatkozott a kubai konfliktussal kapcsolatban. Kijelentette, hogy az Egyesült-Államok kénytelen lesz beavatkozni fegyveres erővel a kubai események menetébe.

Machado tábornok, kormányelnök kijelentette, hogy teljes erővel szembeszáll az amerikai fegyveres támadásnak.

csolja mindazt, amit Gino a leánynak mondani akar. A tiszteletdíj...?

— Ha meg lesz velem elégedve, majd annyit fizet, amennyit az elért eredmény ér — mondta Ugo mosolyogva.

Az ebédnél „véletlenül” lépett a terembe Ugo és Gino, mint régi barátját üdvözölte. Bemutatta, meghívta az asztalukhoz. A „tolmács” kezdetben keveset beszélt és Gino is tartózkodó volt, mert nem akarta a leány gyanúját felkelteni. De már a délutáni tengerparti séta élénkebben fojt le. Ugo folyton angolul beszélt Daisyvel, s ha Gino türelmetlenül nézett rá, odadobott neki egy megjegyzést, például azt, hogy:

— A leány azt mondja, hogy maga nagyon tesz nekik.

Azután elmondta azt is, hogy a leánytól megtudta, hogy az a nyurga angol, akivel egyszer együtt látta Gino, a férje, akivel az elutazása előtt barátságosan megegyeztek, hogy válnak. A férje ugyanis kicsapongó életet folytat Indiában, ahol szolgálatban áll, s az asszony nem hajlandó oda követni. Gino a férj létezése ugyan kissé lehangozta, de mivel a „tolmács” a leány egy haragzó nevetését újra azzal magyarázta, hogy a leány elmondta, hogy „Ginoval milyen remekül mulattak, noha egy szavukat se értették kölcsönösen”, újra megnyugodott.

Harmadnap Gino már nagyon megbánta, hogy honfitársát rászabadította az angol leányra, mert bár egy szavukat sem értette, mégis egyre világosabban látta, hogy a tolmács egyre kevesebbet fordít és annál többet adja elő a leánynak saját ötleteit, amiken a leány nagyon jól mulat. Már egy szót sem hitt abból, ha Ugo közbe odadobta neki, mint ahogy az éhes kutyának a lerágott csontot dobjuk oda, hogy: „A kisasszony szerelmes. Nápolyba”. Vagy: „A kisasszony borzasztóan sajnálja, hogy maga nem tud angolul”.

Aznap este Gino a szállodába visszatérve, elő-

vette az olasz-angol szótárt és ilyenforma angol levelet írt a leánynak:

„én akarni maga lenni egyedül nem tolmács várni Lidón reggel tíz Bartolomeo kávéház terasz kezét csókolni Gino”.

Ezt a Shakespeare nyelvén írott levelet felküldte Daisy szobájába. Másnap reggel tizenegyig várt a Bartolomeo kávéház teraszán... Senki se jött.

Visszarohant a szállodába és megkérdezte a portást:

— Az angol hölgy a 276-os számú szobából még nem jött le?

A portás udvariasan felelte:

— Ma reggel nyolckor elutazott.

Gino nem akart embert látni. Elindult a sziget elhagyott utjai felé. Amint egy kis kávéháznál jött el, szinte sóbálványává változott... Ott ült egy asztalnál Daisy a „tolmácsal”, Baldissera Ugoval. Remekül mulathattak, mert a leány hangosan kacagott.

Meglepetve látta, hogy amint egy előkelő külsejű, hosszuszakállas, öreg ur, akinek gomblyukában rendjel szallagja volt látható, a terrasra lépve megpillantotta Daisyt és asztaltársát, odament hozzájuk, a leánynak hódolatteljes meghajlással kezét csókolt, a „tolmácsot” baráti kézszorítással üdvözölte és hozzájuk ült.

Gino, amikor a pincér az asztalához jött, megkérdezte:

— Ki az a fiatal ur, azzal a hölgygyel?

— Nem ismeri Signor? Di Voltino már a firenzei milliomas. A hölgy...? Ma a márkival... Nagy huncut a fiatalette hozzá a pincér, ravaszul.

Gino fizetett és elietett. „tolmács”, mint előre jelezte nyelt a munkájáért, amep pest megérdemelt...

Egy kalandor leleplezése szerint

Mona Lisa képét kicserélték

és csak egy sikerült másolat lóg a párisi Louvre falán. — Az igazi Leonardo-kép egy algiri művész birtokában van

Párisból jelentik a Deutsche Allgemeine Zeitungnak: Londonból érkező hírek szerint Jack Lyan, az ismertnevű kalandor és szélhámos megjelent a londoni francia nagykövetségen és elmondotta, hogy a párisi Louvreban őrzött Mona Lisa-kép nem valódi, hanem közönséges hamisítvány. Leonardo da Vinci igazi képe egy algiri művész birtokában van, anélkül azonban, hogy tudna annak valódi voltáról.

A kép kicserélése az 1911-ben történt lopás alkalmával történt meg.

Francia illetékes helyen a hírt annyira fantasztikusnak mondják, hogy nem is érdemes vele foglalkozni.

Akár igaz, akár nyári kacsa a jelentés, mégis alkalmas arra, hogy világszerte nagy érdeklődés váltson ki. Leonardo da Vincinek legkifejezőbb és egyúttal legértékesebb képe a Mona Lisa, amely a nagy renaissance-mester számos alkotása közül ama kevesek közé tartozik, amelyek hibátlanul és tökéletesen maradtak meg az időkor részére. Emlékeztet még az a világszenzáció is szinte nemzeti gyász Franciaországban, amely a Mona Lisa ellopása körül kerekedett.

1911 augusztusában történt, hogy egy szerdai nap reggelén óriási izgalom támadt a Louvre-muzeumban. A nagy elsőemeleti terem közepén egy üres keret bámult az érdeklődőkre. Az előző napon még teljes pompájában díszelt az üres keret helyén a világnak talán legértékesebb művészeti alkotása. Leonardo da Vinci Mona Lisája, akinek mosolygós arcát minden kultúrember ismerje. A tolvajnak semmi nyoma nem volt. Csak annyit tudtak megállapítani, hogy a tolvaj késsel kivágta a képet rá-májából és ezt oly ügyesen hajtotta végre, hogy magát a képet nem sérthette meg. Később azután kiderült, hogy a lopás egy történet, hogy egy bökőpönyeges férfi éjszakára bezáratta magát a Louvreba és minden valószínűség szerint másnap reggel, amikor kinyitották a múzeumot, ügyesen kilopakodott, köpenye alatt a Mona Lisa összecsavart képével.

Hónapok és évek teltek anélkül, hogy nyomára tudták volna akadni a tolvajnak. A francia kormány nagy pénzbeli jutalmat és teljes büntelenséget ígért a tolvajnak, csak jelentkeznek. Az amerikai műgyűjtők is külön detektív-gárdával kutattak a tolvaj után, nem azért, hogy a bünt megtorolják, hanem azért, hogy — ha a legnagyobb ártókban is — a maguk részére szerezzék meg ez: a felbecsülhetetlen alkotást.

Végre harmadféltendővel a lopás után Firenzében egy szegényes lakásban elfogták a tolvajt és megkerült a Mona Lisa is. Egy Perugia nevű olasz ember volt a tolvaj, aki évek so-

Kiküszöbölik a zavarokat

az állami tisztviselők fizetés-folyósításának eddigi gyakorlatából

Az aradi pénzügyigazgatósághoz csütörtökön megérkezett az a pénzügyminiszteri rendelet, amely a közoktatásügyi tárca keretébe tartozó tanárok, tanítók és papok július havi fizetését kiutalja. A miniszteri rendelet erre a célra összesen 4.900.000 lejt bocsátott az aradi pénzügyigazgatóság rendelkezésére. Ha a Banca Nazionale ezt az összeget az aradi pénzügyigazgatóság rendelkezésére bocsátja, akkor a kifizetés már pénteken megkezdődik.

Itt írjuk meg, hogy a pénzügyminiszteriumban máris tárgyalások folynak arról, hogy az augusztus havi állami fizetések pontosan, az esedékesség napján, azaz augusztus 20-án kifizetésre kerüljenek.

A pénzügyminiszterium állítólag máris utasította az összes illetékes hatóságokat, hogy tegyék meg az intézkedéseket a fizetések augusztus 20-án történő kifizetésére. Az államkincstár idejekorán kiutalja a szükséges pénzüsségeket.

rán meg sem kísérelte az értékesítés, hanem magánál őrizte a Mona Lisa-t. Állítólag esténként bezárkózott lakásába, kitergette a képet és órák hosszat gyönyörködött a nagy művész alkotásában. Perugia kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy igen könnyen és igen egyszerű módon csempészte át Franciaországból Olaszországba a képet. Ezer és ezer másolat készül: a Mona Lisáról és a határvizsgálatnál azt hitték, hogy ő is másolatot visz magával.

Perugiát pár évi börtönre ítélték, a Mona Lisa pedig visszakerült a Louvreba, ahol régi ramájába helyezték vissza. Valóságos nemzeti ünnepet jelentett Franciaországban, amikor a Mona Lisa újból látható és hozzáférhető lett a nagyközönség részére. Azóta azonban kinos gonddal ügyelnek arra, nehogy még egyszer megismétlődhessen az 1911. évi kaland. Korlátal vették körül a képet, amelyet nem lehet megközelíteni. Külön beőrszobizosító szerkezeteket építettek be a Louvreba és a vérszengők egész sora jön működésbe, ha a felbecsülhetlen értékű festményt valaki megközelíti. Oly biztonsági intézkedéseket tettek, amelyek mellett teljes képtelenség lenne a kép ellopása.

A francia sajtó a kalandor meséje folytatást élénken foglalkozik a Mona Lisa lopásának történetével és nagy cikkekben ismerteti a husz évvel ezelőtt lejátszódott eseményeket.

Ünnepi mise Aradon

Pacha Ágoston dr. katolikus püspök negyvenéves jubileuma alkalmából

Az aradi minoriták templomában szombaton reggel 7 órai kezdettel hálaadó Istentisztelet lesz dr. Pacha Ágoston negyven éves papi jubileuma alkalmából. Az aradi katolikus társadalom — mint arról legutóbbi lapunkban beszámoltunk, — csendben, de bensőséges keretek között ünnepel meg Pacha Ágoston dr. megyéspüspök jubileumát.

Ez alkalmából péntek d. u. 6-kor litániát tartanak, amelyen az aradi papság és a hívek egyforma őszinteséggel imádkoznak szeretett püspökükért. A minoriták templomában este 6 órakor megkondulnak a harangok, hogy hirdessék a jubileumi ünnep beköszöntését, valamint szombaton reggel a 7 órai mise előtt, ugyancsak dr. Pacha Ágoston jubileuma alkalmából szólalnak meg a Minorita-templom harangjai, majd csendes mise és Te Deum lesz, amelynek keretében a papság és a hívek együtt ünneplik dr. Pacha Ágoston megyéspüspök negyven esztendősi papi jubileumát.

Szombaton nyílik meg a

HOFFMANN

csemege- és fűszerüzlet

a régi helyiségben, a gróf Nádasdy-palotában. Dusan felszerelve Iriss árukkal. Gazdag választék. Olcsó árak.

Bűnös kezek gyújtották újra lángra a kiskapusi földgázkrátert

Olyan valaki követte el a merényletet, aki hasznot huz az idegenforgalomból

Medgyesről jelentik: A kiskapusi földgázkráter mintegy nyolc nappal ezelőtt történt eloltásával és újabb kigyulladásával kapcsolatban az oltást végző mérnökök annak a gyanúnak adtak kifejezést, hogy a földgáz bűnös kezek gyújtották újra lángra. Ezt az állítást azzal magyarázzák, hogy a kráter kioltása után a gáz igen gyengén tört elő és az a kráter talaja, valamint a kövek annyira át voltak ned-

7 nap a Fekete tenger legszebb furdőhelyén Tekirghiol-Movilán és 3 nap Bucurestiben
10 napi ellátás, lakás, furdők, összesen csak **1990 lejért**
50% -os vasúti menetdíj kedvezmény.
A társaskirándulást rendezzi a **Tekirghiol Movila furdőigazgatóság r.-t.**
Mindenemű felvilágosítást adnak az **Aradi Közlöny** kiadóhivatala, ahol jelentkezni lehet **augusztus 12-ig. — Telefon 151.**

FILM KÖZLÖNY

Örökség akadályokkal

Zenés vígjáték sajtóbemutatója a Corso-moziban.

„Cornelius Gulden öröksége” a címe annak a nagyszerű, vidám regénynek, amely „Örökség akadályokkal” címen került filmre. Ez a hangosfilm első fellendülésének idejéből származó derűs, kacagtató és eredeti ötletekkel teli filmekre emlékeztető zenésbohózat valóban az a nyári műsor-darab, amely elejétől végig szórakoztat és kellemes időtöltésül szolgál. E. W. Emo ötletes rendezése, Otto Stransky lebilincselő, vidám tempót diktáló muzsikája és az összes szereplők kabinétfigurái olyan tényezők, amelyek tökéletessé teszik a derűs filmjáték illúzióját. Georg Alexander mint fiatal amerikai milliomas, Magda Schneider a 17-es számú ház bájos tündére, Kurt Lilien, Ida Wüst, Jacob Tiedtke, Julius v. Falkenstein művésztük legjavával szolgálják a sikert, amely elmaradhatatlan. A cselekmény legtöbb jelenete egy bérházban játszódik le, ahol tipikus karakterfigurák élnek egyéni életüket humoros, kissé groteszk beállításban. A zeneszerző fűlbemászó slágerekkel is szolgál s ezzel emeli a létkető, vidám cselekmény hatását.

A „jövő század regénye”

Az Uránia-filmszínház nagyszabású revüfilmjének bemutatója.

Jókai, Verne Gyula és más szellemi nagyságok halhatatlan regényeiknek vetítették előre a „Jövő század” történetét, fantasztikus és utópisztikus beállítással, társadalmi és tudományos szempontok megvilágításával. A jövő, amely tul esik korunk, századunk határán, minden időben izgatta az emberek fantáziáját. Ezt a kitűnő reklámhatást érezte át a zseniális amerikai rendező, aki pompás keretek között varázsolta elő a jövő század képét. Revüszereit, pazar jelenetek tarkítják azt a remek karikatúrát, amit a filmrendező, írók, operatőrök és filmszínészek a divatos utópiák elképzeléseiről művészileg rajzolnak meg ebben a film-ben. Élményszámba megy a stratosféra-repülés startja és a Marsba való megérkezés, valamint a rakétarepülőgép felszállása az ismeretlen planétára... Mint a multból feltámadt idegenszerű virág illatozik a fiatal diáklány: LN-18. és a rokonszenves, fiatal pilóta: J-21, szerelme s rengeteg bonyodalmat okoz El Brendel, a népszerű amerikai vígjátékszínész, mint golfbajnok. Ez a film sokáig felejthetetlen élménye lesz Arad közönségének.

Befejezéshez közeledik a Skoda-ügy főtárgyalása

Ujabb panamáról mondott el részleteket a bucaresti-i csehszlovák követség volt jogtanácsosa — Incidens a folyosón — Vallomás a halálos ágyon —

Bucurestiből jelentik: A Zeletzky-féle bűnpert befejezéséhez közeledik. Már csak néhány tanu kihallgatása van hátra, úgy hogy előreláthatólag még ezen a héten kezdetüket vehetik a perbeszédnek. A mai tárgyaláson először Tanasescu pénzügyi ellenőrt hallgatták ki, aki nem tévesztendő össze a hasonló nevű pénzügyi tisztviselővel, akinek kihallgatása néhány nappal ezelőtt történt meg. Tanasescu résztvett annakidején azon a házkutatáson, amelyet a Skoda-művek képviselőjénél tartottak. A következő tanu Taran pénzügyi ellenőr, majd pedig Pella Ioan ezredes, katonai ügyész kihallgatására kerül a sor. Az ezredes elmondotta, hogy a pénzügyi hatóságok jelentései alapján maga is résztvett a házkutatáson. Az ott tartott katonai iratokra vonatkozólag kijelenti, hogy a Skoda-műveknek az állammal kötött szerződések alapján szüksége volt a szóban levő okmányokra.

Vasiliu-Cluj védő: Mi az ön nézete a pecsét letörésére vonatkozólag?

Pella ezredes: A pecsétet valóban úgy helyezték el, hogy azt Zeletzky kisteánya könnyen letörhette.

Házvásárlás a provizióból

A szerződésre vonatkozólag elmondja, hogy két évvel ezelőtt lasiban találkozott Rappaport ügyvéddel, aki mint a csehszlovák követség jogtanácsosa szerepelt. Az ügyvéd azt mondta neki, hogy foglalkozzon a Skoda-szerződéssel, mert ezáltal még híres ember lehet. A hadbíróóság általános érdeklődés mellett kezdi meg Rappaport ügyvéd kihallgatását. Az ügyvéd izraelita vallású s ezért a kihallgatás előtti szokásos esküt Mózes öt könyvére teszi le. Az ügyvéd vallomásaiban a következőket mondja:

— Ami a Skoda-szerződést illeti, ezzel kapcsolatban nem tudok felvilágosítást adni. Ezzel szemben a brünni Zgroiska-gyárral kötött szerződésről tudok bizonyos részleteket. Amikor az erre vonatkozó tárgyalásokat megkezdtek, találkoztam Saligni dr.-ral, akinek az egyezmény megkötése körül fontos szerepe volt. A rendelés perfektuálásához Zeletzky is sokban hozzájárult.

Rappaport dr. ekkor azt ajánlotta Saligninek, hogy érintkezésbe lép a brünni gyárral annak érdekében, hogy a rendelési összeg értékét 25 százalékkal csökkentse. A brünni gyár ugyanis kalkulációja alkalmával 25 százalék felárat állapított meg arra való tekintettel, hogy bizonyos proviziókat is kell adnia. Saligni ekkor beszélt Cadere akkori varsói követtel, így az ügy a hadügyminiszterium tudomására jutott. Rappaport ügyvéd ezzel kapcsolatban felvilágosításokkal is szolgált Stefanescu-Amza akkori hadügyminiszternek, akivel bizonyos ügyvédi honoráriumról tárgyalt arra az esetre, ha a 25 százalékos redukción sikerül keresztülvinnie. Mihailescu elnök ezután különböző kérdéseket tett fel Zeletzkynek, aki újból egy bizonyos magas egyenről kezd beszélni. Az elnök leinté Zeletzkyt, mire a vádlott kijelenti, hogy bizonyos ügyekben Rappaportnak többet kell tudnia, mint neki, mert hiszen az ügyvéd a bucaresti-i csehszlovákiai követség jogtanácsosa volt.

Rappaport: Nem voltam jogtanácsos.

Vasiliu-Cluj védő: Kérem a hadbíróóságot, hogy keresse ki a csehszlovák követségnek azt az iratot, amelyben Rappaportot jogtanácsosként jelöli meg.

Ezt az iratot valóban meg is találják. Rappaport ezután arról beszél, hogy a brünni gyár bizottságot küldött Bucurestibe különös megbízatással s ez a bizottság a 25 százalék ügyében tárgyalt. Az ügyvéd ekkor újból kijelentette, hogy szükségtelen a magas árakat megállapítani és a 25 százalékos redukción sürgette Zeletzkyt, és Rappaport között éles szóharc ke-

letkezik és az elnök ekkor a tárgyalást felfüggeszti. A szünet alatt éles vita hangja verte fel a folyosót s csakhamar kiderült, hogy Lazar Illés képviselő, aki szintén tanuként szerepel az ügyben, összeszólkkozott Marulis adóellenőrrel, aki ellen tudvalevőleg zsarolás vádját emelték. A vitára természetesen nagy csődület támadt a folyosón, rövidesen sértő kiejelések is hangzottak el és tettlegességre is sor került volna, ha Protopopescu tanu nem lép csittitólá közébe.

Szünet után Rappaport folytatja vallomását, amelyben a brünni bizottság működéséről számol be.

— Saligni, aki tudvalevőleg meghalt — mondotta Rappaport — halála előtt magához hivatott és elmondotta, hogy Zeletzkytől egy millió kétszáz ezer lejt kapott. Ezt az összeget egy Popescu nevű ezredessel megosztotta, akivel az említett összegből közösen házat vásároltak.

Rappaport vádolja Zeletzkyt s ezzel be is fejezi vallomását.

A következő tanu Niculescu komisár, aki

Ma ünnepélyes premier!

Az igéző szépségű: Fransols Kay,
Az erotikus nő típus: Miriam Hopkins,
Az ellenállhatatlan férfi: Herbert Marshall
felejthetetlen alakítása...

A becsületes megtaláló

László Aladár világhírű szellemes vigjátéka, Lubitsch Ernő kitűnő rendezésében...

CENTRAL-MOZGOBAN

Ajánlatos jegylovételről gondoskodni.

Császári pompával ünnepli Olaszország az Azur-flotta hőseit Balboék nem szállnak le Franciaországban. -- Kijűntették a flotta tisztjeit és legénységét

Lisszabonból jelentik: Az Oceanus kétszeri sikeres átrepülésének megünneplésére Balbo az Azur-flotta tisztikarának és legénységének a Transoceanus érmet adományozta. Az Azur-flotta utiránya a következő lesz: Lisszabon—Cap St. Vincent, majd a balcári szigeteket délre kerülük meg a gépek s a Bonifác-i szoroson keresztül Ossiába repülnek. Balbo elhatározása, hogy hazatérőben nem száll el Marseille felett, Franciaországban kinos feltűnést és nagy elkedvetlenedést okozott. Marseille-ben ünnepélyesen akarták fogadni a flottát, amelynek tagjait kitüntetésekkel és nagy ovációval fogadták volna. A tervek szerint arra készütek, hogy 100 francia repülőgép fogadja és kíséri az Azur-flottát.

Olaszországban a gépek megérkezését diadalünnepé avatják. Rómában a szó legszorosabb értelmében diadalmenetben vonulnak be a pilóták, szombaton délután, a megérkezés után. Ossia vizikikötőjében máris folynak a hatalmas előkészületek. Megérkezés előtt a flotta teljes egységében elvonul a főváros felett. Ossiában a leszállásnál a hatóságok vezetőin kívül, hatalmas tömeg lesz jelen. A publikum oda- és visszazállítására külön intézkedések történtek. Rómában, a Colosseumnál a fascista ifjúsági szervezetek fogadják a pilótákat, teljes zászlódiszben. A leszállásnál és a megérkezésnél egy üteg díszlovásokat ad

szintén résztvett a házkutatáson s aki elmondja, hogy a pecsétet letörése vélelenségből is történhetett. Ezután Pruteanu alezredes, katonai ügyész kihallgatására kerül sor, aki egy időben referens volt a Zeletzky-ügynek.

Vasiliu-Cluj: Megfelel-e a valóságnak, hogy ön Zeletzky szabadlábra helyezését tett javaslatot.

Pruteanu Igen. Javaslatoimat elutasították és én ezt tudomásul vettem.

A tanu ezután elmondja, hogyan fejtették meg a nagyvezérkar és Skodaék segítségével a chifre-kulcsot. Protopopescu mérnök, a következő tanu, aki a Skoda-képviselőnél mint Zeletzky elődje működött, hangsúlyozza, hogy jó barátságban van Zeletzkyvel. Tudja, hogy Zeletzkynek bizonyos neveket kellett volna kiadnia, akikkel összeköttetésben állott. Egy ízben engedélyt is kapott arra, hogy Zeletzkyt felkeresse s ekkor két órán át igyekezett Zeletzky lelkére beszélni s arra kérte a vádlót, hogy mondja meg neki ezeket a neveket.

Vasiliu-Cluj Maniu nevérol volt szó?

Protopopescu: Nem tudom, mert több politikus neve is szóba került.

Mihailescu elnök: Kérem az urakat, hogy ne politizáljanak!

Zeletzky nem rágalmoz

Protopopescu ezután elmondja, hogy a látogatás alkalmával Zeletzky gyermekei, családja, valamint a maga egészségére megesküdött, hogy senkivel sem állott összeköttetésben s hangsúlyozta, hogy lelkiismerete nem bírta el, hogy ártatlan embereket rágalmozzon.

A következő tanu Hagi Stoica György, katonai ügyész, aki szintén folytatott vizsgálatot egy ideig a Zeletzky-ügyben.

Vasiliu-Cluj: Megkérdezte ön Zeletzkytől, hogy járt-e a Skoda szerződéssel kapcsolatban Boila Romulus és Maniu lakásán?

Stoica őrnagy: Természetes, hogy mint az ügy előadója teljes részletességgel akartam az anyagot ismerni. Több kérdést is feltettem Zeletzkyhez, azonban nehéz lenne most arra válaszolni, hogy melyek voltak ezek?

Macarovici tábornok kedvező vallomást tesz. Elmondja Zeletzkyről, hogy nemcsak korrekten embernek ismerte, de olyannak, aki értékes szolgálattal tett a román államnak és a román hadseregnek. Olanescu ügyvédnek a Skoda-képviselő jogtanácsosának, valamint a képviselő könyvelőjének kihallgatásával a mai tárgyalás véget ért.

maide. A Capitolium harangjai megkondulnak és bugni fognak a bevonulás idején, ugyszintén a város valamennyi szirénáját is megszólaltatják. Az Imperium-ut babérral lesz beszőrva, ezen vonulnak keresztül az ünneplők, majd a menet befordul a Piazza Veneziaara, ezután pedig a Corsora. Balboék megérkezése olyan diadalmenet lesz, amilyenre a császárok ideje óta nem volt példa.

Még bizonytalan, hogy a Balbo-flotta mikor folytatja útját, minden valószínűség amellett szól, hogy szombaton reggel indulnak utnak az utolsó utszakasznak. Nem hiszik, hogy a flotta kiindulási helyére, Ortelloba fog visszatérni, hanem azt hiszik, hogy a Rómához legközelebb fekvő ostiai öbölben fognak leszállani.

Aradvárosi mozik műsora

Fél 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: (Premier). „A

MEGTALÁLÓ”. László Alad

tes, világhírű vigjátéka, s

zésében Főszereplők:

RIAM HOPKINS és H

Ajánlatos jegyekről

SELECT MOZGÓ:

Siegfried Arno re

bohózata. Helvár

Elhangzott a vádbeszéd a grivítai bűnpörben

„Itt csupán vörös terrorról lehet szó“

Bucurestiből jelentik: A grivítai per mai folytatásos főtárgyalásán Hotineanu ezredes, katonai ügyész mondotta el vádbeszédét. Hangsúlyozta, hogy ő mindig a munkásság barátja volt s ezt azzal hálálták meg, hogy rálőttek a grivítai műhely kapujában. Hogy valóban barátja volt a munkásságnak, azt azzal is bebizonyította, hogy ezeröttszáz munkást szabadlábra helyezett s a grivítai ügyben sem a munkások, hanem azoknak felbujtói ellen lépett akcióba. Kijelentette, hogy a grivítai sztrájk-mozgalmat tudomása szerint Moszkvából irányították. Mint kétségtelenül bebizonyosodott, a sztrájkmozgalom s annak következményei, bolsevista izgatást szolgáltak. Egy Jakobovici Bella nevű, bucu- resti-i születésű leány, Berlinben járt s az ottani szovjetkövetségtől hozott pénzt és utasításokat a mozgalom megindításához. Marin Juov munkásvezér annak idején Moszkvában volt a kommunista pártok kongresszusán, — mondotta Hotineanu ezredes, katonai főügyész, — majd rátért a sziguranca és rendőrség munkájára és kijelentette, hogy a karhatalom elismerésre méltó munkát végzett.

— Képtelenség a fehér terror emlegetése, — fejezte be a katonai főügyész vádbeszédét, — mert itt csupán vörös terrorról lehet szó. Végül arra tért ki, hogy a munkástömegek nem szolidárisak a grivítai per vádlottjaival, akiknek példás megbüntetését kéri.

— Ötnapos iskolahét Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A cseh közoktatásiügyi minisztérium a heti ötnapos tanítás bevezetésével kísérletezik. Az új iskolaévben már körülbelül harminc elemi és polgári iskolában vezetik be az ötnapos iskolahetet. Ezekben az iskolákban csak hétfőtől péntekig lesz a tanítás, úgy, hogy a gyerekeknek a vasárnapon kívül a szombat is szabad. Az ötnapos iskolatípust elsősorban azokban az ipari kerületekben akarják rendszeresíteni, amelyekben — mint például a zlíni Bata-művek üzemében — ötnapos munkahét van érvényben. A múlt iskolaév végén végzett kísérletek azt bizonyították, hogy a tanulók a szombat-vasárnapi kétnapos szünet után hétfőn sokkal frissebben és szorgalmasabban látnak hozzá a tanuláshoz, mint egyébként az egynapos vasárnapi szünet után.

— Mindenkinél adót kell fizetni a Munkakamara részére. Az aradi pénzügyigazgatóság április elseje óta szedi a személyzeti adóhoz hozzászámítandó háromtized, illetőleg hattized százalékos pótdíjat. Ezt a díjat a maga teljes egészében a munkakamarának juttatja az államkincstár. A befizetések során az aradi pénzügyigazgatóság megállapította, hogy a pótdíjat a legtöbb hivatalban csak a törzsfizetés után fizették, holott az erre vonatkozó rendelet úgy intézkedik, hogy a három és hattized százalékos pótdíjat a teljes fizetés után kell leróni. Szóval, az illetményt kell alapul venni és a lakbér, drágasági pótlék és egyéb mellékdíj is pótdíjköteles. Sőt a létszám után is — amely adó szempontjából figyelmen kívül marad — le kell róni a Munkakamara külön adóját és még azoknak is, akik nem érik el a létszámot, szóval adómentesek, le kell fizetniük a Munkakamara fenntartására fordítandó pótdíjat.

— Új álarc a legveszedelmesebb gáz ellen. Londonból jelentik: A „Daily Herald“ új angol gázálarcról ír, amely a legveszedelmesebb gázok ellen is biztos védelmet nyújt. Angol vegyészeknek hónapokig tartó és a legnagyobb titokban folytatott kísérletezések után sikerült most olyan gázálarcot készíteniük, amely a ma ismert gázok egyikét sem engedi át. Ez a gázálarc megvédi az embert még az úgynevezett bors-gáz hatásától is, noha eddig azt hitték, hogy a bors-gáz ellen nem lehet védekezni.

Osszehirapta a csuka

Memelből jelentik: Különös baleset ért egy horgászt, aki Kinten közelében halászott egy hídön. A halász horgára rendkívül kifejezett hatalmas csuka akadt, amely valami husz fontot nyomott. Amikor a szerencsés horgász lekapta a horgóról a halat, a hatalmas viharok felé kapott, bekapta négy újabb csukát, kezét, hogy a halászt fel kellett szállítani. Csak a gonosz csuka köszönhető, hogy a súlyos amputálását el lehetett

— Válik Nurmi felesége. Helsingforsból jelentik: Háromhónapos együttélés után Nurmi felesége válókeresetet adott be, amelyben kifejti, hogy bár még mindig szereti férjét, képtelen vele együttélni, mert Nurmi a világ legpipogyább és legostobább embere, akivel jóformán egyetlen szót sem lehet beszélni. Állítólag Nurmi tudtával és beleegyezésével történt meg a válókereset beadása. A csodafutó válás után professzionistának nyilvánította magát.

— NINCSENEK AMAZÓNOK. A portugál hagyomány úgy tartja, hogy az Ujvilág nagy folyóját azért nevezték el Amazonnak, mert a hódítók lovon nyargaló és lándzsát vető „női“-harcosokat pillantottak meg a dél-amerikai folyam vidékén. Stirling amerikai tudós, aki éveket töltött az amazonvidéki skalpvadászok körében, most megállapítja, hogy az Amazon völgyében élő elsatnyult indiánok teljesen nőies benyomást keltenek, testalkatuk, hangjuk, mozgásuk nőkre emlékeztet s a családon belül csak nagy ügyelbajjal lehet megkülönböztetni a nőket a férfiaktól. A nehézséget fokozza, hogy a nők és férfiak egyaránt festik arcukat és mindenki hosszú haját viseli. A tudós véleménye szerint ilyenformán a portugál hódítók tévedtek, mert nőknek nézték a nőies külsejű férfiakat.

— Kétszer lehet azatni egy évben — villamos ság segítségével. Bécsből jelentik: A Gleisdorf melletti hófistenni nagybirtokon eredményes kísérleteket fejeztek be bizonyos magvak csirázóképességének növelése céljából villamos besugárzások segítségével. A kísérletek eredményének dokumentálására most került sor. Kukorica, napraforgó és úgynevezett fehérceklia magokat villamos besugárzással kezelték, majd egymás mellett bizonyos földrészeket bevetettek ilyen besugárzott és be nem sugárzott magokkal. A közönséges magokkal való vetés után öt héttel vetették csak el a besugárzott magokat s ettől fogva figyelték, hogy a besugárzott magvak mikor érik utol fejlődésben az öt héttel előbb bevetett közönséges magvak növényeit. Kiderült, hogy a közönséges magvak tizenegy hét után jutottak el abba a fejlődési stádiumba, amelyet a kezelt magvak már hat hét után elértek. Ezek szerint tehát egy évben kétszeri vetés lehetséges. E kísérletek oly nagy érdeklődést keltettek az osztrák fővárosban, hogy a birtokot legközelebb a Bécsben akkreditált követségek képviselői is meglátogatták.

Biztosítás — a gangsterek ellen

Londonból jelentik: A londoni biztosítási iparág új konjunkturának néz elébe. Az amerikai banditizmus egyre vakmerőbb kinövésével arra kényszerítette a gazdagabb amerikaiakat, hogy bebiztosítsák magukat gangsterek és elhurcolás ellen s miután az amerikai biztosító társaságok nem vállalkoztak ilyen biztosításra, az angol vállalatokhoz fordultak, amelyek vállalták minden rizikót. Az utóbbi napokban főleg hollywoodi filmszínészek és filmszínésznők biztosították be magukat Londonban elhurcoltatás ellen. A legmagasabb biztosítási összeg tizenötezer fog sterling s biztosítási díj fejében évente ennek az összegnek egy százalékát kell befizetni.

— Filmsztár lesz egy kalandos életű orosz hercegnőből. Párisból jelentik: Az előkelő társaságokban sokat beszélnek egy orosz hercegnő karrierjéről. Ez a hölgy Natalia Paley hercegnő, az utolsó cár közei rokona. A cár unokatestvére, Pál nagyherceg második házassága „messaliance“ volt, polgári nőt vett feleségül. A cár sokáig nem tudta megbocsátani neki ezt a „bűnét“. Amikor végül mégis megbocsátott, unokatestvérenek gyermekeit hercegi rangra emelte és a „Paley“ családnevet adományozta nekik. A forradalom kitörése után Pál nagyherceget agyonlőtték, családja pedig külföldre menekült. A szép Natalia hercegnő a Chanel-cég parfümosztályán kapott állást. Nap-hosszat árulta a parfümöt, amíg végül megismerkedett Lucien Lelong-gal, a divatkirállyal, aki szintén parfümöt vett tőle. A divatkirály udvarolni kezdett a cár unokahugának és végül is feleségül vette. A szomorú orosz hercegnő visszanyerte társadalmi pozícióját, bekerült a legjobb francia körökbe, népszerű volt, ünnepezték — és most végül elvált a férjétől. Filmsztárnak ment: már forgatják is első filmjét, melyben Charles Boyer-nek a híres francia színésznek partnere lesz.

— PESTEN legyen első utja KOZMA Lajos. a KALAPOS, kinek nyakkendője, inge, pyjamája a legszebb, legjobb és divatos. KÁROLY KIRÁLY-UT 3., a sarkon. Külön is felhívjuk figyelmét ezen 73 éves cégére, melyet az egész ország közönsége szívesen keres fel. A nyári idényvásár már megkezdődött. A Sport-vonat utasainak árendemény,

URANIA HANGOS MOZGOSZÍNHÁZ. KELLEMEK, TERMÉSZETES HŰVÖS TÁRMA.

MA, PÉNTEKEN 5, 8 és 10 órakor

Premier szenzáció
JOKAI és WELLS

A JÖVO SZÁZAD REGÉNYE
RAKÉTA A MARSBA

SZERELEM és ÉLET a 2000-ik évben
Csodás revüjelenetek a Marson.
Maureen O'Solliván a Tarzan című szereplője és El Brendel a főszerepben.

Jön: Willy Forst — Roda Roda — Paul Kemp — Trude von Molo — Fritz Grünbaum legjobb filmje.

Betiltották a nagyváradi „Magyar Szó“-t

A Magyar Párt interveniál a kormánynál a betiltás visszavonása érdekében.

Nagyváradról jelentik: A Nagyváradon megjelenő magyarpárti napilap, a „Magyar Szó“ szerkesztőségében tegnap este 10 órakor megjelent néhány detektív és rendőrtisztviselő Radovici komisár vezetésével, aki közölte Árvay Árpáddal, a „Magyar Szó“ szerkesztőjével, hogy a belügyminisztérium táviratilag befiltotta a lap megjelenését.

A „Magyar Szó“ példányszámaikat elkobozták, a szerkesztőséget és nyomdát lezárták. Árvay szerkesztő tiltakozott az eljárás ellen és jegyzőkönyvbe diktálta tiltakozását. Később kiderült, hogy a nyomda nem a lapvállalat tulajdona s ekkor azt visszaadták a személyzetnek, azonban a lapot elkobozták és a szerkesztőség lezárva maradt. Ma délelőtt Árvay Árpád megjelent Popovici Valér rendőrkvesztornál, akitől magyarázatot kért a lap elkobzására vonatkozólag, mire a rendőrkvesztor kijelentette, hogy a belügyminiszter táviratilag tiltotta be a lap megjelenését, minden indoklás nélkül. A betiltás mögött Kövér Gusztáv kiutasításának ügyével való összefüggést sejtettek. Kövér Gusztáv távozása után a lapot hűvére, Kövér Lajos jegyezte. A lap betiltásával kapcsolatban a Magyar Párt központi vezetősége fog interveniálni a kormánynál.

— Az Aradi Római Katolikus Kör augusztus 20-ikán tartja második kirándulását Bogdargósrá, autobuszokon. Jelentkezés és helyelőjegyzés legkésőbb 17-ikén, csütörtök délig a Körben, az Iparos Otthonban és Apponyi Testvéreknél, a városházával szemben.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy folyó évi augusztus hó 12-ikén, azaz szombaton délután 4 órai kezdettel, egyesületünk hivatalos helységében (Piata Avram Iancu No. 18.) választmányi ülést tartunk, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel, a választmányi tagok teljes számban való pontos megjelenését kérjük. Elnökség.

— Fantasztikus szörnyszülettek. Egy elszegényedett, öreg szingizgató felcsapott rajzolóknak és fantasztikus szörnyszületteket vet papírra. A rajzok olyan meglepően érdekesek, hogy a legkiválóbb tudósok is megcsodáltak. Erről rendkívül érdekes cikket közöl a „Déliab“ új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, egyfelvonásos színdarabot, folytatásos regényt és sok színházi és filmpletykát talál az olvasó a népszerű színházi képelemben. Egyes szám ára 10 lej, Magyarországon 20 fillér, Csehszlovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

KÖNYVEK

Szilnyai Zoltán: „Nincs feltámadás“. A magyar vidéki város élete háboruban, forradalmakban és a válság éveiben. Az Atheneum 60 lejes diszvázonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs: Lepagenál. Kolozsvár. Kérje a 21 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Tamási Áron: „Ábel a rengetegben“. A szerző legsikerültebb, legszékelebb regénye. Most könyvnapi kiadásban, gyönyörű kiállításban, egész vászonkötésben 112 lej Lepagenál: Kolozsvár. Kérjen könyvnapi jegyzékét.

Éhes vagyok! Georg Fink világsikerű új regénye önélet leírás és megrázó korrajz. A vaskos kötet remek kiállításban, 320 oldalon fűzve 84 lej. vászonkötésben 117 lej Lepagenál: Kolozsvár. Kérje az új és olcsó könyvszenzációk jegyzékét.

Értékes platinaórát lopott az aradi strandon egy megtevedt urileány

Izgalmas nyomozás. Fenyegetőzött az őrizetbe vett urileány, aki végül bevallotta bűnét. Aradi detektív sikeres kutatása

A ma déli órákban egy izgatott uriaszony jelent meg a rendőrség strand-szolgálatára beosztott detektívénél, Tasca Romulusnál. A rendkívül idegesen viselkedő uriaszony előadta, hogy dr. Biró Dánielnének hívják, Aradon a Perényi-ucca 14. szám alatti házában lakik. Ma délelőtt kiment a strandra. A kabinban platina karkötő-óráját — mint rendesen — fürdés előtt most is levette és a lakattal gondosan bezárt külön öltöző-szekrényben helyezte el. Dél felé járhatott az idő, amikor ismét bement az öltözőbe, ahol legnagyobb meglepetésére konstataulta, hogy tízezer lejt érő karkötő-órája nyomtalanul eltűnt. A kabinos-asszonytól érdeklődött, hogy ki járt a közös kabinban, azonban az asszony nem tudott erre vonatkozólag felvilágosítást adni. Ezután fordult dr. Biró Dánielné a szolgálatos detektívhez.

Tasca Romulus, aki az aradi rendőrség egyik legügyesebb detektívje, nyomban a helyszínre ment és elsősorban terepszemlét tartott. Pontosan kikérdezte az uriaszonyt, kiket látott a közös kabinban, amikor levetkőzött. Kihallgatta a kabinos-asszonyt is, azonban mindez nem vezetett eredményre, senkisémet tudott felvilágosítással szolgálni.

Két óra lehetett, amikor Tasca Romulus a vendéglőbe ment és onnan tartotta szemmel a kijáratot. Néhány perc múlva észrevette, hogy egy feltűnő szépségű fiatal leány, aki naphosszat szokott a strandon tartózkodni, a vendéglőn keresztül sietve eltávozott. A nagy sietség feltűnt a detektívnek, aki ismerte a leányt és tudta, hogy magántisztviselő volt, azonban néhány hónappal ezelőtt lementették. Azóta pedig nem a legkifogástalanabb életet éli. Átsietett a női osztályra és a kabinosnétól érdeklődött, hogy az imént eltávozott leány hol öltözködött.

Igy derült azután ki, hogy a szép tisztviselőnek közvetlenül dr. Biró Dánielné fülkéje mellett volt a kabinja, Tasca Romulus kocsi alá és a leány — akit St. Olgának hívnak — lakására hajtattott. A detektív tudta, hogy a husz éves leány szülei jómódu kereskedők és az Avram Iancu-téren van raktáruk és lakásuk. Amikor a detektív az udvarba lépett, a leány éppen a lakásuk mellett levő üresen álló szobából jött az udvarra. A detektív megjelenésekor elsápadt és olyan mozdulatot tett, mintha el akarna menekülni. St. Olga a detektívnek az eltűnt platinaórára vonatkozó kérdéseire idegesen felelt és kijelentette, hogy semmit sem tud az egész lopásról és szeretné, ha nem háborgatnák.

— Ha semmit sem tud — vágott vissza a detektív, — akkor legyen szives mondja meg, hogy mit csinált és hol volt a strandon ma délelőtt 11 órától fél 12-ig.

A leány a kérdésre zavarba jött, majd indignálódva kijelentette, hogy vigyék fel a rendőrségre, de odahaza nem hajlandó beszélni. Kö-

zölte még a detektívvel, hogy nagy kellemetlensége lesz, amiért meggyanúsította. A detektív mit sem törődött a fenyegetésekkel, hanem St. Olgát előállította a központi rendőrségre.

Az előállítás után Tasca Romulus nyomban visszatért a leány lakására és kutatni kezdett az óra után. A leány szekrényében három álkulcsot talált, de az órának nyoma sem volt. Már éppen abba akarta hagyni az eredménytelennek látszó kutatást, amikor eszébe jutott, hogy az üresen álló lakásból látta kijönni a szép St. Olgát. Besietett az üresen álló lakásba és annak minden zugát felkutatatta.

Mintegy egyórás kutatás után a detektív táradozását siker koronázta: a kémény kamijában, a hamu és piszok közepette felcsillant a platinaóra.

Tasca Romulus a lelettel nyomban felsietett a kveszturára. A detektív helyes nyomot jár: és kétségkívül bebizonyosodott, hogy a tolvaj St. Olga, amikor a leánynak megmutatta a lopott órát, megtört és zokogva vallotta be, hogy csakugyan ő követte el a tolvajlást. St. Olga tagadta, mintha máskor is lopott volna. A megtevedt leányt őrizetbe vették.

Őszinte érdeklődés nyílvánul meg

városszerte az iránt a nem mindennapi alkalmat nyújtó társasutazás iránt, amelyet a Moviola-Tekirghiol Rt. rendez a Fekete-tenger csodás partvidékére. A tiznapos kirándulás mindössze 1900 lejbe kerül és a vonatkosztás is csupán ötven százalékban fizetik az utasok, mert a CFR 50 százalékos kedvezményt nyújt a társasutazás résztvevőinek. A tíz napból hetet töltenek a kirándulók a „Carmen Sylva” nevű, festői fekvésű fürdőhelyen, míg három napot Bucurestiben, kényelmes, modern hotelben töltenek el. Az első ilyen társasutazás augusztus 15-től 26-ig tart s arra augusztus 12-ig lehet jelentkezni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Titkos találkahelyet lepleztek le az aradi Eminescu-parkban

Találkozó az illemhelyen. — Aradi gyáros és két aradi kereskedő vette igénybe a találkahelyet

Az aradi városi főorvosi hivatal több biztosának hetekkel ezelőtt feltűnt, hogy a keddi és pénteki orvosi vizsgálat után, néhány nyílvántartott nő az Eminescu (Baross)-park felé veszi útját. Csupa kíváncsiságból utána mentek és megfigyelték, amikor jólöltözött urakkal találkoztak és eltűntek a parkban felállított illemhely kezelőnőjének lakásában. Így

ment ez heteken keresztül. Pontosan minden kedden és pénteken délelőtt folytak ezek a randevuk és az illemhely kezelőnője ilyenkor elhagyta lakását és addig, amíg a párok újból előjöttek, a parkban tartózkodott.

A legutóbbi ilyen randevú után Luszt Ferenc dr. hatósági orvos néhány biztos társaságában felkereste a kezelőnőt és érdeklődött a nála történetéről. Angyal Anna, a kezelőnő, a hatósági emberek láttára megrémült és bevallotta, hogy három prostituált találkozik szobájában férfiakkal és ezért esetenként 10 lejt szokott kapni. A további kérdésekre a megrémült asszony elmondta, hogy csak kedden és pénteken szokták igénybe venni szobáját, a lányokat, akik ott randevuznak, ismeri, míg a férfiakról csak annyit tudott, hogy az egyik egy ismert aradi gyáros, míg a másik kettő jómódu aradi kereskedő.

A vallomás után dr. Luszt Ferenc dr. hatósági orvos nyomban beidézte a prostituáltat, névszerint Csipa Teréz Juliót és István Rózsát. A két nő három beismerték, hogy a gyáros és a férfiak, a prostituáltat, névszerint Csipa Teréz Juliót és István Rózsát. A két nő három beismerték, hogy a gyáros és a férfiak, a prostituáltat, névszerint Csipa Teréz Juliót és István Rózsát. A két nő három beismerték, hogy a gyáros és a férfiak, a prostituáltat, névszerint Csipa Teréz Juliót és István Rózsát.

Pénteken délelőtt vehetik át utazási igazolványaikat az aradi sportvonal utasai

— A valuta-kivétel kérdése szombatig tisztázódik —

A budapesti és bécsi társasutazás rendezőségétől, a Temesvári Központi Bank Menetjegyirodájától és a Kinizsi sportegyesülettől ma azt az értesítést kaptuk, hogy a Banca Nationala legújabb rendelete értelmében az országból semminemű devizát, sem pengőt, sem pedig lejt nem szabad kivinni. Az utazás rendezőségé ebben az ügyben azonnal érintkezésbe lépett Bucurestivel, ahol a Banca Nationala központi igazgatóságánál interveniált annak érdekében, hogy a Sportvonal utasai részére legalább az eddigi engedélyezett 12 pengő vagy 200 lej kivételét biztosítsák. A bucaresti-i in-

tervencióra a választ csak a mai nap folyamán kapja meg a rendezőség és ennek következtében annak eredményét szombat reggeli lapunkban közli az utasokkal. Ezért felhívjuk a Sportvonal utasainak figyelmét arra, hogy szombati lapszámunk erre vonatkozó részét föltétlenül olvassák el, nehogy tájékozatlanságuk miatt később, a határon kellemetlenségeik legyenek.

A Sportvonal egyébként szombaton reggel 9 óra 40 perckor indul Aradról és 4 óra 12 perckor érkezik meg Budapestre. A Sportvonal utasai péntek délelőtt 11 órától vehetik át kiadóhivatalunkban igazoló-könyvecskéiket.

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalja. Kérjen ajánlatot. 2331

Gáspár műszerész Arad

FÓRUM

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

„Olcsóbb lett az autobusz” cím alatt közölt hírhez engedie meg, hogy a következőket fűzzük, kérve, hogy ezt nb. lapjában közölni sziveskedjék:

Mindenütt, ahol a közúti közlekedés díját úgy akarták szabályozni, mint most itt, hogy a városi lakosságnak olcsóbbá teszik, úgy oldották meg a kérdést, hogy a vasúti állomástól befelé első megállóhelytől kezdve alkalmazták az olcsóbb tarítást. Így van ez Nagyváradon és másutt is. Az állomásról jövő és odamenő közönség fizeti a magasabb díjat, de a legelső megállóhelynél a le- vagy felszálló közönség — tehát a szorosan vett városi közönség — fizeti az olcsóbb tarifa szerinti díjat.

Aradon ez az első megállóhely a Str. Penes Curcanul (volt Lövész-uccai) megállóhely. A város által hangoztatott azt az elvet, hogy a város területén (átszállás nélküli) minden ut 4 lejbe kerül, tehát csak úgy lehet igazságosan betartani, ha a 4 lejes jegyek a volt Lövész-uccai megállóhelytől válnak érvényesekké.

Ennek ellenkezője egy egész nagy városrész (az újtelepi) lakosság érdekeit sértene, egy olyan városrész lakosságát, mely nagyobb részt szegény munkásemberekből áll s ugyan csak nagyobb részt real van utalva az autobuszra. Igazán igazságtalan volna, hogy ezt a közönséget arra kényszerítsék, hogy ha 4 lejért akar utazni, gyalogoljon a Radnai-uti megállóhelyig.

Mi, újtelepi lakosok hisszük és reméljük, hogy a lakosság érdekei iránt „megértéssel” viseltető üzemvezetőség, amely a tervezett összeállításánál bizonyára csak megfélekedzett rólunk, jelen felszólalásunkat méltányolva, tervezetét úgy fogja átdolgozni, hogy a 4 lejes viteldíj már a Lövész-uccai megállótól legyen érvényes.

Fogadjon igen tisztelt Szerkesztő ur ezen sorok szives közléséért leghálásabb köszönetünket. Több újtelepi autobusz-utás.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Minimál-gabonaárakat kíván bevezetni vásárlásainál a kormány

Egy német pénzcsoport hadiszert és aviatikai cikkeket kínál egymilliárd lej értékű román árpáért és zabért — Feltámasztják a hírhedt export-prémiumokat?

A Banca Nationalának az a határozata, hogy a Mezőgazdasági Hítelintézetől függetlenül megadja a kormánynak a gabonaértékesítés céljaira szánt 900 millió lejes kölcsönt, rendkívül kedvezően hatott a gabonapiacra. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumban tárgyalások indultak meg egy német pénzcsoporttal, amely állítólag rendkívül kedvező ajánlatot tett a kormánynak. A pénzcsoport ugyanis

egymilliárd lej értékben igen jó áron hajlandó árpát és zabot átvenni Romániától, ha viszont kötelezi magát német ipari cikkek megvásárlására. A németek arra nézve is ajánlatot tettek, hogy hajlandók hadfelszerelési és aviatikai cikkeket is szállítani, ami a román kormány tetszését megnyerte és ennélfogva a tárgyalásokba bevonták a hadügyi és légügyi miniszteriumok megbízottait is. A német ajánlatnak annál nagyobb a jelentősége, mert Románia az idén hatalmas ártermeléssel rendelkezik és közel 11 millió mázsa felesleggel számolhat. Az érdekelt román körök azt is remélik, hogy az év végén, amikor a cseh készletek kifogynak, kompenzációs alapon Csehszlovákiába szállíthatjuk buzafeleslegünk egy részét.

A kormány gabonaértékesítési programjáról egyébként újabb érdekes részletek kerülnek nyilvánosságra. Beavatott helyről nyert információk szerint a kormány minimális gabonaárakat kíván megállapítani és ilymódon akarja megvédeni a belföldi piacot azoktól az árhullámzásoktól, amelyek a termelőknek nagy károkat okoztak. Abban az esetben, ha valahol a minimális áron alul akarnának üzleteket kötni, a kormány azonnal közbelép és a minimális áron bármilyen mennyiséget felvásárol. A kormány másrészt biztosítani akarja azt is, hogy a termést a világpiacon helyezhessük el a külföldön. Ebből a célból bizonyos formában

feltámasztják az exportkivitel-prémiumokat.

még pedig oly módon, hogy az exportöröknek az állam megtéríti azt a differenciát, amely a gabona világpiacon és belföldi ára között fennáll. Ezt a tervet az exportörök bizonyos idegenkedéssel fogadják és garanciákat kívánnak arra, hogy az állam a prémiumokat pontosan kifizeti, nem pedig oly módon, mint a múltban. Megvalósítja a kormány azt a tervet is, hogy a Banca Nationala a közraktárakban elhelyezett gabona után kölcsönöket folyósítson. Az eddigi tervek szerint a legybank a közraktári jegyek értékének hetven százalékáig ad kölcsönöket. Az export lebonyolítását szolgáló alapot a kormány újabb illetékekből származó jövedelmekkel is kívánja táplálni.

Ezeket az illetékeket a kenyérre és a úsztre vetik ki.

Egyelőre még nem került nyilvánosságra, hogy a kormány az új illetékekkel milyen mértékben kívánja a lakosságot megterhelni és egyelőre azt sem lehet tudni, hogy ezek az illetékek hány százalékosak lesznek. Az ország lakosságára tudatában van annak, hogy az export elősegítése elsőrendű szükség és hogy ez az országnak vitális érdeke, ugyanakkor azonban bizalmatlanul fogadja az újabb illetékemelésről szóló hi-

reket, mindaddig, amíg ezekkel kapcsolatban a kormány nem nyújt pontos felvilágosítást és ameddig nem lehet tisztán látni, hogy azok mennyire terhelik meg a lakosságot és hogy azoknak életbeléptetésétől milyen gyakorlati eredményeket lehet várni.

A kormány gabonaértékesítési terve ma egy lépéssel előrehaladt a megvalósulás felé. A CFR ugyanis egyezményt kötött a kormánnyal, amelynek értelmében 104 gabonavonatot bocsájt a kormány rendelkezésére s ezekhez a vonatokhoz 252.572 teherkocsit csatol. Ezek közül 22.908 vagon a szárazföldi forgalom rendelkezésére áll, míg a többi vagonokat a dunai és a Fekete-tengeri kikötők felé irányítja. Ezáltal a kormánynak sikerült a gabonaszállítás sima lebonyolítását biztosítani, úgy, hogy torlódások előreláthatólag nem fordulnak elő.

Uj akció indult az Arad—nagy-laki vasutvonal mielőbbi megépítésére

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara levélből Intervenciója Szemlak, Sajtény és Nagylak községek előljáróságainál

Nagyjelentőségű akciót kezdeményezett az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, amely ezzel a mozgalommal egyrészt Szemlak, Sajtény és Nagylak községek lakosainak érdekeit kívánja szolgálni, másrészt pedig szem előtt tartja azt is, hogy egy új vasutvonal létesítése a megye kereskedelmi viszonyainak megjavítását jelenti. Pacuraru Brutus kamarai főtitkár kezdeményezésére ugyanis

az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ma hivatalos formában levelet intézett Szemlak, Sajtény és Nagylak községek előljáróságaihoz a már évek óta tengeri kigyóként újra és újra felbukkanó arad—nagy-laki vasutvonal ügyében.

Nagylak község izoláltsága annyira köztudomású, hogy arról szinte már fölösleges is lenne írni. Mindazok, akik valaha Nagylakon jártak, tudják, hogy kocsinak, autónak és — utójára, de nem utolsósorban — utasnak mit jelent a nagylaki országot, a nagylakiak viszont tudatában vannak annak, hogy termékeik értékesítése szempontjából mennyire hátrányos helyzetet okoz nekik az a körülmény, hogy nincs közvetlen összeköttetésük Araddal. Természetes, hogy nemcsak Nagylak és Szemlak, valamint Sajtény, de az egész megye érdeke is azt diktálja, hogy a lehető legrövidebb időn belül megépítsék az arad—nagy-laki vasutvonalat.

Ez a terv ismételtelen is felmerült, azonban mindannyiszor súlyos akadályokba ütközött. Ezek közül a legfontosabb az volt, hogy a CFR, amely éveken át súlyos deficittel dolgozott, tartózkodott újabb beletetések eszközléstől és ezen az alapon utasította el a hozzá eljuttatott illyirányú kérelmeket. A kamara javaslata éppen ezen az oldalán fogja meg a kérdést és ezért látszik valószínűnek az, hogy ennek a javaslatnak az alapján olyan tárgyalások indulnak meg, amelyek rövidesen eredményre vezetnek.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az említett levelekben arra kéri a három község előljáróságait, hogy

minden község járuljon hozzá a maga módja szerint a vasutvonal megépítéséhez,

Harminc millió lejre emelte fel alaptökéjét a Lomási Erdőipar Rt.

A Lomási Erdőipar Rt. legutóbb 15 millió-ról 30 millió lejre emelte fel alaptökéjét. A tőkeemeléssel kapcsolatban a vállalat most alapszabályait oly értelemben módosította, hogy a részvénytőke egyszerű igazgatósági határozattal, további 15 millió lejjel 45 millió lejre emelhető fel, egyszersmind elhatározták a 100 lej névértékű részvényeknek 500 lej névértékre való összevonását. A tőkeemelést a Lomási további terjeszkedése és fejlődése teszi indokolttá. Az igazgatóságba továbbra is beválasztották a nemzetközi fapiac mindenütt ismert kiválóságát, dr. Hódos Bélát és Kemény Györgyöt.

— Németország átveszi Románia árpa- és buzafeleslegét. Bucurestiből jelentik: Csütörtök este Vaida miniszterelnök elnökletével a kormány több tagja foglalkozott azzal a német ajánlattal, amely Románia árpa- és buzafeleslegét akarja megvásárolni Németország számára bizonyos kedvezmények mellett. Az árpafeleslegét ugyanis Németország szállításokkal akarja rekompenzálni hetven százalékban, míg a buza kivitel fejében 5 milliárd 200 millió lejt kitevő Romániában zárolt német követelést felszabadítanak.

amely Szemlakot és Sajtényt érintve, Nagylakig haladna. Elsősorban is arról lehet szó — írja a kamara — hogy a községek minden ellenszolgáltatás nélkül bocsássák a CFR rendelkezésére azokat a területeket, ahol a síneket lefektetnék, másrészt pedig a községek — anyagi erejükhöz mérten — hozzájárulnának az esetleges kisajátítási költségekhez. Felveti a kamara indítványa a munkaszolgáltatás eszméjét is, még pedig olyformán, hogy a három érdekelt község lakossága meghatározott

ingyen munkanapokkal járuljon hozzá a vasutvonal felépítéséhez.

Felhívja a kamara átirata a községi előljáróságok figyelmét arra is, hogy a községek lakossága részére rövid időn belül megtérül a vasutépítés költsége. Az említett községek ugyanis jelenleg alacsonyabb áron kénytelenek eladni termékeiket, mint a többi aradmegyei falvak lakói, mert a vevő természetesen felszámítja a drága szállítási költségeket is. Abban az esetben, ha Arad és Nagylak között vonat közlekedne, a három község lakossága természetesen magasabb árat kaphatna gabonájáért, a szállításért pedig lényegesen kevesebbet kellene fizetnie.

Pacuraru Brutus kamarai főtitkár a vasutvonal építésének ügyében már érintkezésbe is lépett Zamfirescu CFR-inspektorral, aki maga is örömmel üdvözölte az eszmét és annak a nézetének adott kifejezést, hogy azt a CFR vezérigazgatósága részéről előreláthatólag örömmel fogják fogadni s hogy annak realizálására rövidesen sor kerülhet, természetesen abban az esetben, ha a szóban levő községek hajlandók meghozni az említett áldozatokat. Később szó lehetne arról is, hogy a vonalat Makó felé kibővítik és ilymódon Szeged felé teremtenek közvetlen összeköttetést, ami viszont külkereskedelmi szempontból birna jelentőséggel.

— Akció a mezőgazdasági gépgyártás érdekében. Bucurestiből jelentik: A román kormány nagy akciót indít a mezőgazdasági gépgyártás érdekében. A mezőgazdasági gépgyártás helyzetének megjavítása és a mezőgazdasági termelés feljavítása céljából, a földművelésügyi miniszterium ötven millió lej értékű gépet vásárol és azt különleges akció keretében juttatja el a termelőkhez.

"OLLA"
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészséget állmány utasításokkal, utasításokat vissza és követeljen kíméletlen csomagolásban!

Városi és községi tüzoltóságok! **Kendertömlőkre** kérjenek ajánlatot **A. Kálmán R.-T.-től Aradon**

Életbelépett

a román-magyar árucseré- forgalmi szerződés

A magyar-román fizetési forgalom szabályozása ma életbe lépett. A két ország között létrejött árucseréforgalmi megállapodás, amelyet március 31-én írtak alá, június közepén egy kiegészítő egyezmény követte, amely a két ország közötti árucserében a fizetési forgalmat szabályozza. Ez az egyezmény ma lépett életbe. A megállapodás szerint

a román-magyar árucseréből eredő fizetéseket évben kompenzációs uton fogják lebonyolítani.

az érdekelt felek a két Nemzeti Bank ellenőrzése mellett. A kompenzációs üzletekhez szükséges engedélyeket az illetékes állam nemzeti bankja adja meg és a két Nemzeti Bank naponta kölcsönösen közli egymással az adott engedélyeket. Ezzel szemben sem a Magyar Nemzeti Bank, sem a Banca Nationala nem fog befolyást gyakorolni sem a kompenzációs felek kiválasztására, sem pedig az ezek között létrejött megállapodásra. Ami a magyar áruk Romániába való szállítását illeti, a román kormány meg fogja könnyíteni a bevételi engedélyek kiszolgáltatását és belenyugszik a megállapodás tartamára, hogy a fontosabb magyar cégek Romániában bejegyzett képviselői kérényeket közvetlenül a román ipari és kereskedelmi miniszteriumhoz intézzék, amely minden formailás nélkül a legrövidebb uton fogja kiadni a bevételi engedélyeket. Hangsúlyozzák azonban, hogy a román kormány ezeket a könnyítéseket csak azzal a feltétellel adja, hogy a Románia által elnyert és március 31-iki magyar-román megállapodásban foglalt kontingensek és különösen

a fatermékekre adott kontingensek a megfelelő időközben a román exportőrök által Magyarországon valóban felhasználhatók is lesznek.

Ezek a kontingensek tudvalegőleg főleg román származású fűrészárúkra és tűzfára vonatkoznak.

Rádió műsor

— Romániai időszámitás. —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 11.

Bucuresti, 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. Könyvnyű zene. 20.40: Wagner: Istenek alkonya, gramofon. Utána: Kávéházi zene. — Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Kristály-gramofonlemez. 10.45: Hírek, 11: Időszerű anyag. (Feloivasás). Utána: His Master's Voice gramofonlemez. 11.45: Hírek a jamboreeről. — 1: Déli harangszó. 1.05: Ungvári Szalai Lajos cigányzenekara. Közben: 1.30: Hírek, 2.30: Állástalan zenészek Szimfonikus Zenekara. 4: Üzenetek a cserkész-táborból. 5: Dr. Pozdora Pál nótákat és dalokat énekel. 6: „Ami a közönség nem lát a vizipólból”. 6.30: Mándits-szalonzene az Angol-parkból. 7.15: „Szémalomharc”. Lambrecht Kálmán előadása. 7.45: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 8.45: Külügyi negyedóra. 9: Tábor-tűz. Helyszíni közvetítés Gödöllőről. 10.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 12.15: „Die Bäderstadt Budapest”. Mierka Alfréd előadása. Majd: Rác József és cigányzenekara az Emke-kávéházból. — Bécs. 12.30: Parasztáncok. 13: Zenekari hangverseny. 16.45: Operarészletek. 18.15: Zongoraverseny. 20: Rádiózenekar hangversenye. 22: Benoni Serge operaáriákat énekel. — 23.15: Hangverseny a Lehár-teremből, a Grinzingipincéből és az Ambasadertől. Belgrád, 12: Gramofon. 13.05: Hangverseny. 13.35: Gramofon. 19: Gramofon. — 20: Népdalok. 21: Gramofon. 21.30: Karének. 23: Saxofonzene. 23.30: Cigányzene. — 17.25: Beethoven műveiből: C-dur szimfonia (rádiózenekar). 17.50: Könyvnyű zene. 22.40: Modern zeneszerzemények. Utána: Táncczene. — Kassa, 12.30: Gramofon. 13.30: Katonazene. — 14.35 és 15.50: Gramofon. — Leipzig, 7.20: Gramofon. 13: Könyvnyű zene. 14.15: Szólisták gramofonon. 15.45: Szonáták. 17: Könyvnyű zene. 21.40: Olasz hangverseny. Utána: Tarka zenei est. — Milano. 18.10: Kamarazene. 19: Gramofon. 21.45: Parkon-lemez. 22.15: Táncczene. — Pozsony. 15.50: Fuvószene. 19.25: Gramofon. Róma. 18.15: Zenekari és énekhangverseny. 21.15: Zenekari hangverseny. 22.15: Operettzene. — Svájc Aleman adó. 18.30: Hangverseny. — 20.20: Szórakoztató hangverseny. 21.30: Rádiózenekar. 22.10: „1914—18” a Belcantoneból. — Varsó, 17.15: Szólisták. 19.35: Énekhangverseny. 20.05: Könyvnyű zene. 21: Szimfonikus hangverseny.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 12.

Bucuresti, 13: Gramofon. 18: Könyvnyű zene és román zene. 20.20: Gramofon. 21: Bécsi zene. 21.30: Előadás. 21.45: Román népies zene. — Budapest I. 7.45:

Utána: Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. — 10.45: Hírek, 11: „A murányi Vénusz”. (Feloivasás). — Utána: His Master's Voice gramofonlemez. 11.45: Hírek a jamboreeről. 1: Déli harangszó. 1.05: Az államrendőrség zenekara. — 2.30: Mór Julia énekel és Sándor János hegedül. Zongorán kísér Csathó Andor és Polgár Tibor. — 4: Üzenetek a cserkész-táborból. 5: A „Rádióélet” mesebírja. 6: Bura Károly és cigányzenekara. 7.15: „A nyaralás édes örömei”. 7.45: Székesfővárosi zenekar. 9: Helyszíni közvetítés a cserkész-táborból. Térzene. 10: His Master's Voice gramofonlemez. 12.10: Egy magyar anya különböző nyelveken üdvözlő a cserkész-szülőket. 12.30: A távol külföldről érkezett cserkészek rádióüzenetei a jamboreeről. — Bécs. 12.30: Gramofon. 13: Rádiózenekar. 17.05: Karének. 18: Gramofon. 20.15: Salzburgi ünnepi átékok közvetítése. 23.35: A Rohn-zenekar táncczenét játszik. Közreműködik Petroff Emil énekes. — Belgrád, 12: Gramofon. 13.05: Népdalok. 19: Gramofon. 20: Salzburg. Mozart: Varázsfuvola. 23: Táncczene. Gramofon. Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Biba szalonzene. 19.20: Gramofon. — Königsberg. 12.30: Könyvnyű zene. 14.05: Gramofon. 17: Könyvnyű zene. 18.30: Modern zongoraszerzemények. 21.10: Dalok. 22: Tarka-est „Wien-Berlin” címmel. — Leipzig, 7.20: Könyvnyű zene. 13: Gramofon. 14.30: Könyvnyű zene. 21.20: Tarka-est „Berlin-Wien” címmel. Utána: Táncczene. — Prága, 7: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 13.05: Gramofon. 14.40: Gramofon. 15.50: Szalonzene. 18.45: Dalok. 18.55: Gramofon. 19.10: Gramofon. 19.30: Dán zene. 20.25: Dalok. 23.15: Népies táncczene. — Róma, 18.15: Rádiózenekar. 19.40: Gramofon. 21.45: Salzburgból Mozart: Varázsfuvola. — Varsó, 18.15: Katonazene. 19.35: Régi és modern zene. 21: Könyvnyű zene és dalok. 22.30: Chopin műveiből zongoraverseny. 23: Táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

IRODA ÁTHELYEZÉS!

Madár Géza építész,

irodáját augusztus 1-től Bul. Carol 47/a szám alá (törvényszék bejáróval szemben)

HELYEZTE AT. 2746

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

FESS KÜLFÖLDI, keresi csinos hölgy ismeretséget. Lakással rendelkező előnyben. Szíves kimerítő levelet „Distingvált” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 2879

ALKALMAZÁS.

EGY ELSŐRENDŰ szakácsnő, aki éves bizonyítvánnyal rendelkezik, felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

LAKÁS.

EGYSZOBÁS lakás, előszoba, konyhával kiadó olcsón, v. Deák Ferenc-ucca 36. szám.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában, a Minorita templommal szemben

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

II. EMELETEN

2-8 szobás lakások központi fűtéssel és teljes komforttal, szobánként évi 10.000.— lej bérösszegért, november 1-re kiadók. Bővebbet a házfelügyelőnél, Piața Catedralăi No. 5.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY HASZNALT hintó eladó. Str. Ghiba Birta (v. Kórház-u.) 10. 2865

ELADÓ olcsón, jókarban levő jégszekrény és háztartási cikkek. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

12 és 6 személyes ezüst evőeszköz, antik vitrin, Biedermeier székek, perzsaszőnyegek, pelhely és piké raglások, antik asztalok, aranyhal tartó, Schöberl ágy, szekreter, márkás porcellánok, perzsaszőnyegek, utazóbőröndök, zongorák, íróasztalok, könyvszekrények, aranyozott szalon, antik lámpa, ezüstkanalak, ebédlő, háló berendezések, fali vitrinek, festmények, ékszerok, ezüsttárgyak, divány, üveg- és porcellán servisek stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1 Neuman-palota

Tört aranyat azonnal legmagasabb árral fizetnek. Sürgősen keresek ezüst tálcákat és tálcákat, 6 és 12 személyes ezüst evőeszközöket, háló, ebédlő, őr-szobaberendezéseket, perzsa és gyári szőnyegeket, figurális porcellánokat stb. SALGONE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1., Neuman-palota. 1000

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Modern dióhálo és ebédlő

olcsón kapható a termelőnél Str. A. Gavra 22- (Csernovics-u. 2859

INGATLAN.

BLADÓ v. Határ-u. 24. számú ház 10x1 szobás lakással, mellőkhelyiséggel 150.000 lejért. Bővebbet v. Közép-ucca 33. a tulajdonosnál. 2886

25 HOLD szántóföld, a postaréten bérbeadó. Bővebbet ugyanott (tűtőház mellett) özv. Jancsics Jakabnéval. 2878

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnaltalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A „COMISIO” Hálósobák 3500 lejtől, ebédlők 6000 lejtől, ebédlő kredenc 1800. üri szobák. Iroda berendezések, modern konyha kredenc 850. granitúrák 1000 lejtől. réz-ágyak, rugany és párna matracok, sodronvok, zongorák, 0-ás és 2-es kaszák, Singer varrógépek, vaságyak, valódi és belföldi perzsa szőnyegek, festmények, porcelán, aranyat, brilliánt a legmagasabb áron veszünk készpénzre, gyakran a legmagasabb árral, az általunk készített ház felváltásig, legolcsóbban, üzlet Bul. P. mellett.